

۸۲

در چند بیت از ابیات زیر، واج آرای «مصوّت» دیده می‌شود؟

- الف) به یاد یار و دیار آن چنان بگریم زار / که از جهان ره و رسم سفر براندازم
 ب) زاهد و عجب و نماز و من و مستی و نیاز / تا تو را خود ز میان با که عنایت باشد
 ج) حافظ این گوهر منظوم که از طبع انگیخت / ز اثر تربیت آصف ثانی دانست
 د) فغان کاین لولیان شوخ شیرین کار شهر آشوب / چنان بردند صبر از دل که ترکان خوان یغما را
- یک (۲) دو (۳) سه (۴) چهار

۸۳

در کدام یک از ابیات زیر آرایه «واج آرای» کمتر از سایر گزینه‌ها محسوس است؟

- ۱) ریاست به دست کسانی خطاست / که از دستشان دست‌ها بر خداست
 ۲) ای مست شبرو کیستی؟ آیا مه من نیستی؟ / گر نیستی پس چیستی؟ ای همدم تنهای دل
 ۳) در این روش که تویی پیش هر که بازایی / گرش به تیغ زنی روی باز پس نکند
 ۴) شبی چون شبه روی شسته به قیر / نه بهرام پیدا، نه کیوان، نه تیر

۸۴

در همه گزینه‌ها واژه آرای وجود دارد، به جز:

- ۱) یکی شهر فرمود نوشین روان / بدو اندرون آب‌های روان
 ۲) بیاموختندش هنر هرچه بود / هنر نیز بر گوهرش برفزود
 ۳) اگر در مرگ خواهی زندگانی / کمال زندگانی مرگ دانی
 ۴) خرابه‌ها همه چون از قمر شود روشن / چراست تیره دل من چو شد خراب قمر

۸۵

در کدام یک از ابیات زیر، شاعر از ویژگی آوایی و تکرار منظم موسیقی کمتر بهره گرفته است؟

- ۱) آسایش دو گیتی تفسیر این دو حرف است / با دوستان مروت با دشمنان مدارا
 ۲) دهروزه مهر گردون افسانه است و افسون / نیکی به جای یاران فرصت شمار یارا
 ۳) هنگام تنگدستی در عیش کوش و مستی / کاین کیمیای هستی قارون کند گدا را
 ۴) آینه سکندر جام می است بنگر / تا بر تو عرضه دارد احوال ملک دارا

۸۶

با توجه به عبارت زیر، کدام گزینه به قلمرو فکری متن نزدیک‌تر است؟

- «و چشیدن شهر و شیرینی آن را مانند کردم به لذات این جهانی که فایده آن اندک و رنج آن بسیار است و راه نجات بر آدمی بسته می‌گرداند؛ و ازدها را مانند کردم به مرجعی که از آن چاره نتواند بود. هرآینه بدو باید پیوست و آن‌گاه ندامت سود ندارد و راه بازگشتن مهیا نیست.»
- ۱) سفارش به پرهیزکاری ۲) خوشی در دنیا ۳) چاره‌جویی در زندگی ۴) حتمی بودن مرگ

۸۷

با توجه به متن: «یک چندی در فراز و نشیب آن لختی پوید. البته سوی مقصد پی بیرون نتوانستم برد. به قوم گفتم:

تو چنان که ایشان آواز تو می‌شنوند، با من در سخن گفتن آی. زن فرمانبرداری کرد و بر آن ترتیب پرسیدن گرفت ...»

«پی نتوانستم برد» «در سخن گفتن آی» «پرسیدن گرفت»، مربوط به کدام نکته زبانی متن است؟

- ۱) کاربرد شبکه معنایی ۲) وجود واژگان کهن ۳) ترکیب‌سازی ۴) کاربردهای تاریخی دستور

۸۸

از نظر فکری، کدام بیت، ظاهری ساده، محسوس و عینی دارد؟

- ۱) یکی گربه در خانه زال بود / که برگشته ایام و بدحال بود.
- ۲) خداوند از آن بنده خرسند نیست / که راضی به قسم خداوند نیست.
- ۳) دوان شد به مهمان سرای امیر / غلامان سلطان زدندش به تیر
- ۴) نیرزد غسل، جان من، زخم نیش / قناعت نکوتر به دوشاب خویش

۸۹

در کدام بیت هر سه واژه مشتق، مرگب و مشتق مرکب، وجود دارد؟

- ۱) سعادت به بخشایش داور است / نه در چنگ و بازوی زورآور است
- ۲) فرو گفت از این شیوه نادیده گوی / نبیند هنر دیده عیب جوی
- ۳) دل آسوده شد مرد نیک اعتقاد / که سرگشته‌ای را برآمد مراد
- ۴) خردمند مردم هنرپرورند / که تن پروران از هنر لاغرند

۹۰

مقصود از «چشم خوانی» چیست؟

- ۱) متن را بی‌درنگ بخوانیم و درباره‌اش نظر دهیم.
- ۲) ایجاد فرصت برای بررسی و تحلیل یک اثر
- ۳) گذر دادن چشم با سرعت از میان سطرها و صفحات است.
- ۴) شناسایی و استخراج نکات زبانی متن اعم از نظم و نثر

۹۱

در کدام بیت هر سه آرایه تشبیه، استعاره و تشخیص، وجود دارد؟

- ۱) نرگس جادوی مست تو به هنگام صبح / فتنه‌ای بود که از خواب صبحی برخاست.
- ۲) نرگش عریده جوی و لبش افسوس کنان / نیم شب دوش به بالین من آمد بنشست.
- ۳) مرو ساقی که بی آن لعل میگون / قدح نوشیدن امشب خماریست.
- ۴) همچو نرگس بگشا چشم و ببین کاندرا خاک / چند روی جو گل و قامت چون شمشاد است.

۹۲

ویژگی‌های مقابل کدام قلمرو یا سطح، در مقابل آن کاملاً درست است؟

- ۱) سطح آوایی قلمرو ادبی = وزن، ردیف، سجع، ایهام، جناس
- ۲) بدین معنوی = تضاد، ایهام، مجاز، طبیعت‌گرایی، مراعات نظیر
- ۳) سطح واژگانی = ساده، مشتق، ترادف، تضاد، تضمن
- ۴) قلمرو فکری = عرفانی، خوش‌بینی، تناسب، خردگرا، واج‌آرایی

۹۳

گام پایانی در بررسی متن، چیست؟

- ۱) تعیین رنگ و بوی فکری و حال و هوای مفهومی چیره بر متن است.
- ۲) بررسی سطح واژگانی و سطح دستوری در قلمرو زبانی است.
- ۳) فهم زیبایی‌های ادبی در به‌کاربردن عناصر زیبایی‌آفرین است.
- ۴) طبقه‌بندی نوع اثر برحسب غلبه موضوع و محتوا و انواع ادبی است.